

دورهی «تاریخ انسان‌شناسی»

احمد نادری

مقدمه

این درس به تاریخ رشته انسان‌شناسی از یک سو و رابطه این تاریخ با وقایع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فکری انسان از سوی دیگر می‌پردازد. برای انسان‌شناسی برخلاف جامعه‌شناسی، به دلیل تماس نزدیکی که با موضوع مورد مطالعه خود دارد و عمق مباحث و دقیق شدن در زندگی انسان‌ها، نیاز به آن وجود دارد که دائما به تجربه پیشینیان این رشته و حتی کسانی که پیش از به وجود آمدن این رشته به موضوع انسان و رابطه آن می‌اندیشیده‌اند، نظر داشته باشد و این تاریخ را به خوبی بشناسد. از طرف دیگر انسان‌شناسی باید بتواند همواره بسترهای اجتماعی به وجود آمدن نظریات را در خود روشن کند. بنابراین رویکرد و هدف درس که به مثابه مقدمه‌ای برای درس «نظریه‌های انسان‌شناسی» به حساب می‌آید آشنا ساختن دانشجویان با تاریخ این علم و تاریخ بسترهایی است که در کشورهای مختلف نظریات این علم در آن به وجود آمده‌اند.

رئوس مطالبی که در کلاس مطرح خواهد شد

- ۱- مقدمه‌ای بر اهمیت تاریخ و تاریخ انسان‌شناسی در موقعیت کنونی رشته و تفاوت آن با سایر رشته‌های علوم اجتماعی
- ۲- تقسیم‌بندی عمومی تاریخ انسان‌شناسی به دو بخش پیش دانشگاهی (قبل از نیمه قرن نوزدهم) و دانشگاهی (از نیمه قرن نوزدهم تا امروز). تشریح تفاوت این دو بخش یعنی «اندیشه انسان‌شناختی در دوره اول» و «تفکر دانشگاهی» در دوره دوم.
- ۳- پیشاتاریخ انسان‌شناسی: در اسلام، سفرنامه نویسان و تاریخ نویسی اندیشمندان مسلمان
- ۴- پیشاتاریخ انسان‌شناسی: در مسیحیت و غرب: سفرنامه نویسی، میسیونرها و استعمار
- ۵- تاریخ انسان‌شناسی در بریتانیا
- ۶- تاریخ انسان‌شناسی در فرانسه
- ۷- تاریخ انسان‌شناسی در آلمان
- ۸- تاریخ انسان‌شناسی در آمریکا

- ۹- تاریخ انسان‌شناسی در شوروی سابق و کشورهای بلوک شرق
- ۱۰- تاریخ انسان‌شناسی در آسیا: چین، هند و جنوب شرقی آسیا
- ۱۱- تاریخ انسان‌شناسی در آمریکای مرکزی و لاتین
- ۱۲- تاریخ انسان‌شناسی در کشورهای مسلمان
- ۱۳- تاریخ انسان‌شناسی در ایران / بخش اول: سنت غیر دانشگاهی
- ۱۴- تاریخ انسان‌شناسی در ایران / بخش دوم: سنت دانشگاهی
- ۱۵- چشم اندازهای آتی برای رشته انسان‌شناسی
- ۱۶- نتیجه‌گیری

منابع:

- اریکسن، ت و دیگران، ۱۳۸۸، تاریخ انسان‌شناسی، ترجمه علی بلوکباشی، تهران: نشر گل آذین
- فکوهی، ن، ۱۳۸۲، تاریخ اندیشه و نظریه‌های انسان‌شناسی، تهران: نشر نی، از ابتدا تا پایان فصل چهارم
- فکوهی، ن، ۱۳۸۳، پاره‌های انسان‌شناسی، تهران: نشر نی